

20 paulo post : 160 δύνανται ἐκφράσῃ
Αν. : post paulum

20 Να ερτονίζετε τους προδιορισμούς του χρόνου
Αν. :

- anno : αληθ. τοπική αφαιρετική του χρόνου στο p. cepit
(διδώνει το πότε) [Ο χρόνος εκφέρεται απρόθετα,
γιατί συνοδεύεται από επίθετικό προδιορισμό]
- exclusus : χρονική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του
ρήματος. Διδώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- post : επιρρηματικός προδιορισμός του χρόνου στο protersit
- discurrens : χρονική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του
ρήματος. Διδώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.
[Μπορεί να εκληφθεί και ως επίθετική]
- extractum : χρονική μετοχή, συνημμένη στο αντικείμενο
του ρήματος. Διδώνει το προτερόχρονο στο
παρελθόν.
- dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur :
δευτερεύουσα χρονική πρόταση, ως επιρρημα-
τικός προδιορισμός του χρόνου στο περιεχο-
μένο της κύριας «Ab his in castra
delatus est tristis et trepidus»
- die : αληθ. τοπική αφαιρετική του χρόνου (διδώνει
το πότε) στο p. factus est.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ Β' τεύχος

1

(21) pro quo immensam pecuniam acceperunt:
Να αναλύσετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα πρόταση.

Απ.: pro quo pecuniam, quae immensa erat, acceperunt.

(21) in exilium: να αντικαταστήσετε τον προσδιορισμό του τόπου με τα τοπωνύμια Roma, domus, Neapolis, Ardea, Africa

Απ.: Romam, domum, Neapolim, Ardeam, in Africam

(21) is (= Camillus) Gallos iam abeuntes secutus est:

α) Να ξαναγράψετε την πρόταση αντικαθιστώντας το ρήμα με debeo + απαρέμφατο

! Απ.: Is [= Camillus] Gallos iam abeuntes sequi debuit.

β) Να ξαναγράψετε την πρόταση, αφού τρέψετε το debeo + απαρέμφατο στην παθητική περιφραστική συζυγία.

Απ.: Galli iam abeuntes sequendi fuerunt/ere Camillo

(24) Nasica sensit illam domini iussu id dixisse:

Να τρέψετε την ενεργητική σύνταξη του απαρεμφάτου σε παθητική.

Απ.: Nasica sensit ab illa domini iussu id dictum esse.

(24) Accipe nunc: Να τρέψετε την πρόταση σε απαγόρευση.

6η με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Απ. : 1) *Noli accipere nunc*
2) *Ne acceperis nunc*

24) * *cum Ennius ad Nasicam venisset...*, *exclamavit*
Nasica se domi non esse : αφού τρέψετε την πρώτη
πρόταση σε υποθετική, να κάνετε τις απαραίτητες αλ-
λαγές, ώστε να δημιουργηθεί υποθετικός λόγος που να
εκφράζει: 1) Το αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν
2) Το πιθανό/δυνατό

Απ. : 1) *Si Ennius ad Nasicam venisset...*, *exclamavisset*
Nasica se domi non esse (Υποτ. Υπέρ6 - Υποτ. Υπέρ6)
2) *Si Ennius ad Nasicam veniat...*, *exclamet*
Nasica se domi non esse (Υποτ. Ενεστ. - Υποτ. Ενεστ.)

25) scibote, cavete, tutamini, deponite :
Να δηλώσετε απαγόρευση και με τους δύο τρόπους

<u>Απ.</u> :	1)	2)
	<i>nolite scire</i>	<i>ne sciveritis</i>
	<i>nolite cavere</i>	<i>ne caveritis</i>
	<i>nolite tutari</i>	<i>ne tutati sitis</i>
	<i>nolite deponere</i>	<i>ne deposueritis</i>

2

- 25) ante tertium diem : να αναδιατυπώσετε τον προσδιορισμό του χρόνου, ώστε να αποδώσει τις εξής σημασίες:
- 1) μετά από τρεις μέρες (με δύο τρόπους)
 - 2) την τρίτη ημέρα

Αν. : 1) ↗ tertio post die
post tertium diem

2) → tertio die (απαρεχόμενη)

- 29) Romam : 1) Να αποδώσετε την ίδια επιρρηματική έννοια με τις λέξεις: Italia, Athenae, Africa, Carthago
- Αν. : in/ad Italiam, Athenas, in/ad Africam, Carthaginem

2) Να ξαναγράψετε τη λέξη ώστε να αποδώσει:

α) τη στάση σε τόπο β) την απομάκρυνση από τόπο

Αν. : α) Romae β) Roma (απαρεχόμενη)

- 29) Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit :
- Να ξαναγράψετε την περίοδο τρέποντας την πρώτη πρόταση σε χρονική που να εκφράζει το προτερόχρονο εισαγόμενο
- α) με τον χρονικό σύνδεσμο ut
 - β) με τον ιστορικό-διηγηματικό cum

Αν. : α) Tandem, ut corvus salutationem didicit (/didicerat), sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.
β) Tandem, cum corvus salutationem didicisset, sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.

(29)* Cum Octavianus post victoriam Actiaccam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens:

Να αναγράψετε την περίοδο τρέποντας τη δευτερεύουσα πρόταση σε κύρια και την κύρια σε χρονική, εισαχόμενη με τον αντίστροφο cum

Απ.: [Vix Octavianus post victoriam Actiaccam Romam redierat,] (cum repente homo quidam ei occurrit corvum tenens.)

(31)* cuius opera: να εκφράσετε το μέσο με ισοδύναμη έκφραση
Απ.: per quem (Δες θεωρία αφαιρετικής μέσου)

(31)* Hostes fuga salute petiverunt sed consul adolescentem morte multavit: Αφού μετατρέψετε την πρώτη πρόταση σε υποθετική, να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε ο υποθετικός λόγος να εκφράζεται το δυνατό και το απροσχεπτό στο παρόν

Απ.: 1) Si hostes fuga salute petant, consul adolescentem morte multet.
2) Si hostes fuga salute petivissent, consul adolescentem morte multavisset.

(36) die quodam: Πώς θα εκφράσετε τον προσδιορισμό του χρόνου, όταν θέλετε να πείτε:
α) στον πόλεμο β) τη νύχτα;

Απ.: α) in bello β) nocte / noctu

(36)* Samnitiūm divitiās contempsit et Samnites paupertatem eius mirati sunt:

Αφού τρέψετε την πρώτη πρόταση σε υποθετική, να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να εκφράζεται

1) το απραχματοποίητο στο παρελθόν

2) το δυνατό στο παρόν-μέλλον

Αν. : 1) Si Samnitiūm divitiās contempsisset, Samnites paupertatem eius mirati essent.

2) Si Samnitiūm divitiās contemnat, Samnites paupertatem eius mirentur.

(36)** Ille se in scamno assidentem apud focum et ex ligneo catillo cenantem eis spectandum praeiuit: να εκφράσετε το σκοπό με δευτερεύουσα πρόταση

Αν. : (ΠΡΟΣΟΧΗ! Από τους τρόπους εκφοράς του σκοπού επιλέχουμε μόνο την τελική και την αναφορικοτελική πρόταση)
 { Σ-Σ. Το χερουνδιακό → ρήμα Π.Φ.
 Άρα θα έχουμε αλλαγές και σε άλλες λέξεις }

• Ille se eis praeiuit ut spectaretur in scamno assidens apud focum et ex ligneo catillo cenans (τελική πρόταση)

• Ille se eis praeiuit qui spectaretur in scamno assidens apud focum et ex ligneo catillo cenans (αναφορικοτελική πρόταση)

(38) Caecilia, uxor Metelli: να αναλύσετε την παράθεση σε δευτερεύουσα πρόταση.

Αν. : Caecilia, quae uxor Metelli erat.

(42) Πώς σχηματίζονται οι τρεις βαθμοί του επιθέτου -
από το οποίο προέρχεται το επίρρημα crudeliter;
Απ. : ① crudelis-is-e ② crudelior-ior-ius ③ crudelissimus-a-um

(42) Ποιος είναι ο περιγραφτικός τύπος του αναρπράτου
fore; Απ. : Futurum esse

(42) qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt :
Να αναλύσετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα
πρόταση.

Απ. : qui spem Catilinae sententiis quae molles erant
aluerunt.

(42) Να τρέψετε τις δευτερεύουσες αναφορικές-συμπερασμα-
τικές προτάσεις του κειμένου σε συμπερασματικές, κάνο-
ντας τις απαραίτητες αλλαγές :

1) qui aut ea non videant, aut ea dissimulent

2) qui non videat coniurationem esse factam... qui
non fateatur

Απ. : 1) ut ei/ii/i aut ea non videant, aut (ut ei/ii/i)
ea dissimulent

2) ut is non videat coniurationem esse factam...
ut is non fateatur

(42) in castra : να δηλώσετε τον ίδιο προσδιορισμό του
τόπου αντικαθιστώντας το castra με τα : →

domus, Liternum, Carthago, Aethiopia

Απ.: domum, Liternum, Carthaginem, in Aethiopia

(43) longa servitus: να τρέψετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα πρόταση

Απ.: servitus, quae longa erit.

(43) ut primum exulem deinde hostem te viderem:

να τρέψετε την πρόταση σε αναφορική-συνπερασματική

Απ.: quae primum exulem deinde hostem te viderem

(44) Να χράσετε τα παραθετικά του τύπου inopes στο γένος, την πτώση και τον αριθμό που βρίσκεται

Απ.: (Σ) egentiores (Υ) egentissimi

(44) Tum intellexi cum iam neutris gratiam referre poteram: να αναδιατυπώσετε τη χρονική πρόταση (cum... poteram → καθαρά χρονικός cum), ώστε να εκφράζει σχέση αιτίου-αιτιατού

Απ.: (Σ.Σ.: εννοεί με cum ιστορικό-διηγηματικό)
Tum intellexi cum iam neutris gratiam referre possem

(44) Να εντονίζετε και να αναγνωρίζετε συντακτικά τον 6' όρο σύγκρισης που υπάρχει στο κείμενο.

Απ.: ut fit plerumque: δευτερεύουσα επιρρηματική
→

απλή παραβολική (παρενθετική) πρόταση του τρόπου, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (με α' όρο την υποθετική πρόταση με ρήμα το *cesiderunt*).
Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* και εκφέρεται με οριστική (*fit*), γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενικά πραγματικότητας, χρόνου ενεστώτα γιατί αναφέρεται στο παρόν.

(44) α quo se metui putet (is): Αν το ρήμα *putet* ήταν *putetur*, ποιές αλλαγές θα προέκυπταν στην πρόταση; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Απ.: α quo metui putetus (is)

Έχουμε ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΥ του ειδικού απαρεμφράτου, γιατί το απαρέμφατο εξαρτάται πλέον από δοξαστικό ρήμα παθητικής φωνής (το ίδιο ισχύει και για λέκτικό ρήμα παθητικής φωνής) και στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας δεν επαναλαμβάνεται με *se* το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφράτου. Ανά ταυτίζεται το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφράτου με το υποκείμενο του ρήματος

(44) * quos fidos amicos habuíssem: να αναλύσετε τον ειδικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα πρόταση

Απ.: quos habuíssem amicos, qui fidi erant

(45) Να αποδώσετε τις παρακάτω εκφράσεις με 160 δυνάμεις:
α) ex equitibus Gallis Απ.: equitum Gallorum
β) tertio post die Απ.: post tertium diem
γ) Quam ob rem Απ.: Quam per/propter rem
Qua re (απαιρετική)